

Turid Rugaas

Kalmerende Signalen

Al vaker heeft u in ONZE HOND iets over 'Kalmerende Signalen' kunnen lezen. Het wordt dan ook tijd om wat meer te weten te komen over Turid Rugaas, de vrouw die het begrip kalmerende signalen heeft geïntroduceerd. Een vrouw voor wie het natuurlijk is om in de buurt van honden te zijn. Haar gedachten vindt u hier..

TEKST: KARIN VAN DEN BIGGELAAR • FOTO'S: ONZE HOND

Voor wat betreft de 'kalmerende signalen' begon het voor Turid Rugaas bijna twintig jaar geleden. In die tijd gaf ze les aan dierenartsen en instructeurs, en toen hoorde ze dat wolven kalmerende signalen toonden en dat honden deze signalen niet hadden.

OBSERVEREN

Omdat Turid altijd open staat voor nieuwe dingen, en ze hier nieuwsgierig naar was, is ze samen met een collega gedurende twee jaar vele duizenden honden gaan observeren. Ze zagen en vonden zeer veel waardevolle informatie. Deze informatie hebben ze uitvoerig beschreven en gedocumenteerd. Haar collega stopte daarna en Turid bleef alleen over. Hun bevindingen werden

gedeeld en vertelt tijdens speeches. En de vraag hiernaar is alleen maar groter geworden. Vooral nadat ze op een conferentie in Montreal, die ze bezocht om te zien hoe anderen erover dachten, haar mond open deed. Dit werd haar overigens lang niet door iedereen in dank afgenomen. Aan de andere kant kunnen we er ook blij om zijn, anders zouden we wellicht niet op de hoogte zijn gekomen van deze signalen.

TAAL VAN DE HOND

Vaak wordt gezegd dat er met de kalmerende signalen gewerkt wordt, maar dat is volgens Turid Rugaas onzin: 'Met kalmerende signalen werk je niet, het is communicatie, de taal van de hond. Daar werk je niet mee, die taal spreek je.'
Waarom dan toch de term 'kalmerende signalen' wordt gebruikt, is voor haar voor de hand liggend. Bij de wolven werden ze namelijk 'agressie kalmerende signalen' genoemd. Deze benaming dekte echter bij honden niet de juiste lading, en de term kalmerende signalen

wel. En het mooie is dat iedereen deze unieke taal het kan leren. Maar zoals bij elke 'vreemde' taal die we leren, kunnen we ook hier tegen problemen aan lopen.

STRESSSIGNALEN

In de praktijk worden de kalmerende signalen soms nog wel eens met stresssignalen verwisseld. Stress heeft niet altijd iets met kalmerende signalen te maken en ook andersom. Zo eenvoudig is het dus niet. Haar boeken en dvd's geven hierover duidelijke uitleg.

Toch kan het dan nog wel eens verwarrend zijn. Het volgende kan u wellicht helpen.

Een hond die in een stresssituatie raakt en de situatie niet meer onder controle heeft, kan krachtige kalme-

rende signalen in combinatie met diverse stresssignalen (zoals hijgen, piepen, rode ogen enzovoort) laten zien. Echter een hond die kalmerende signalen laat zien is niet per definitie gestrest.

Het is simpelweg de communicatie tussen en van honden, en daarom is het enorm belangrijk er kennis van te hebben. We moeten leren honden goed te observeren en hen leren te begrijpen. Alleen dan kunnen we misverstanden voorkomen en een goede relatie opbouwen.

GEEN OF WEINIG SIGNALEN

Soms laten honden geen of weinig kalmerende signalen meer zien. Ze hebben als het ware afgeleerd normaal te kunnen communiceren. Veelal ontstaat dat doordat de hond

LEVENSIMPRESSIE

Al snel had Turid Rugaas door dat ze een geboren talent had om dieren te observeren. Op 5-jarige leeftijd wist ze dat ze een verandering wilde voor de honden in haar omgeving. En op 7-jarige leeftijd kwam dit in de praktijk al naar voren toen ze opeens oog in oog stond met een Rottweiler die alleen in een tuin zat en was losgebroken. Ze praatte op die hond in en nam hem aan haar haarband mee naar huis. Eenmaal thuis belde haar vader de eigenaar met het verhaal, en diens eerste reactie was: 'Verbaast me dat ze niet is gebeten'. Deze gebeurtenis neemt Turid haar hele leven mee.

Vanwege het gebrek aan de mogelijkheid een gedegen opleiding te volgen, begon ze aan een loopbaan als paardentrainer en had ze haar eigen rijsschool. Echter de gedachte steeds weer te maken te hebben met mensen die denken 'professioneel' te zijn, deed haar stoppen.

Allerlei baantjes volgden en uiteindelijk kreeg ze een mogelijkheid om instructeur te worden op een hondenschool. Dit deed ze een aantal jaren en ondertussen wilde ze nieuwe dingen leren. Zo kocht ze haar eigen boerderij, ging aan het werk met haar eigen hond en zag vooruitgang. Die vooruitgang wilde ze doorgeven aan anderen en zo begon ze haar eigen hondenschool. Behalve op haar eigen school is ze dan druk bezig met het instrueren van anderen en begeleiden van trainers. Echter de vele seminars over de gehele wereld heeft haar moeten doen stoppen met haar eigen hondenschool. Ze zegt hierover dat haar taken nu ergens anders liggen en niet alleen meer in Noorwegen.

Ze begeleidt hondentrainers om goede scholen te kunnen runnen, en doet veel op het gebied van stress. Te meer omdat het zo'n impact heeft op het leven van de hond en daarmee op ons samenleven. Meer informatie: www.turidruugaas.com
De boeken en DVD's van Turid Rugaas vindt u op de site: www.mediaboek.nl

door ons mensen niet of verkeerd begrepen wordt. U begrijpt: hiermee doen we de hond geen goed. Iedere keer wanneer de hond gestraft wordt als hij ons door middel van deze signalen iets duidelijk probeert te maken, of als wij de hond veelvuldig in stresssituaties plaatsen, kan hij op een bepaald moment niet meer helder nadenken en alleen nog maar vanuit stress (over)reageren. Omdat het de taal is van de hond zal hij deze signalen gelukkig nooit helemaal verliezen en kan hij deze opnieuw leren spreken en toepassen als wij hem een kans geven. Een oplettende baas zal dat moeten opvallen. Het geluk van een hond is dus afhankelijk van een baas die goed kan observeren, de behoeftes van zijn hond onderkent en hier naar handelt. Het eenvoudigste gaat dat dus middels de taal die de hond al eigen is.

NIET MOEILIK

Turid Rugaas heeft naast het spreken van de taal van de hond, ook technieken gevonden en ontwikkeld die eenvoudig toepasbaar en doeltreffend zijn. 'Moeilijk is het niet', aldus Turid, 'want maken we een methode te ingewikkeld dan is het voor ons te moeilijk die te leren begrijpen en toe te passen. Een eenvoudige, directe manier is het beste.'

En zo kan eigenlijk iedereen het leren en gaan gebruiken. De rust en de beslotenheid die ze hierin laat zien en de manier van schrijven en spreken is Turid eigen. Dat dit niet altijd overeenkomt met de gedachten van anderen, weten sommigen maar al te goed.

CONCENTRATIE

Rust is ook belangrijk als we kijken naar de gemiddelde eigenaar. We zien in onze maatschappij dat mensen het niet meer gewend zijn om gewoon te observeren. De kleine details waar we als kind zo van konden genieten, zien we gewoonweg niet meer. Concentratie is dan ook noodzakelijk. Als mensen zich kunnen concentreren op de kleine dingen zullen ze zich de kunst van het observeren weer eigen kunnen maken. Hebben we het geduld en de rust om ook de taal van de hond erbij te leren, dan is de weg naar een goede relatie met de hond weer opengezet. De taal van de hond,

oplossend werken heeft Turid Rugaas een simpele drijfveer die haar door laat gaan. En dat is eenvoudigweg de gedachte dat ze het hondenleven beter wil maken. Ze wil namelijk graag dat mensen gaan nadenken over de invulling van een hondenleven, de zorg en de stress die we ze veelal bezorgen.

Haar advies aan alle hondeneigenaren is dan ook te stoppen met luisteren naar wat anderen zeggen en de signalen te volgen die je hart je ingeeft: 'Geef liefde, dat is het belangrijkste.'

RESPECTEER DIEREN

We zien dat honden die liefdevol en respectvol zijn opgevoed geen tot weinig problemen geven. Pas op het moment dat wij het idee hebben dat we veel moeten beslissen en commanderen over een hond gaat het fout. De dingen die fout gaan, kunnen Turid dan ook heel erg opwinden. Denk bijvoorbeeld aan zaken die te maken hebben met

'Het leven is geen gehoorzaamheidsoefening, het gaat om samen leven...'

dus de kalmerende signalen, plus de diverse technieken die Turid Rugaas gebruikt, kunnen dan ook prima in de opvoeding en training worden ingezet. Op deze manier heeft Turid al heel wat problemen opgelost of onder controle kunnen brengen. Dat is dan ook een van haar grootste bezigheden.

BETER HONDENLEVEN

Naast alle seminars, boeken, video's, DVD's, hondentraining en probleem

dieren(on)recht. Zo wordt ze bijvoorbeeld vaak uitgenodigd als gedragspecialist bij rechtszaken. En ook heeft ze geleerd te spreken voor hen die het niet kunnen. 'Natuurlijk kan dat wel eens minder plezierig zijn. Echter dat is het leven. Respecteer dieren en geef ze een rechtvaardig deel in ons leven.'

Turid Rugaas eindigde het interview dan ook met de volgende uitspraak: 'Life is no obedience exercise, it's about living together...'